

Voedsel en Landbouw: tijd om te kiezen!

Europese campagne
voor duurzame landbouw en voedsel

Milieudefensie, Friends of the Earth Netherlands

■ Internationale campagne voor duurzame landbouw en voedsel

Voedsel en landbouw in Europa moeten veranderen: het huidige landbouwbeleid levert ons geen gezond eten. Onze grond, lucht en water worden vervuild door de intensieve landbouw. Het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) van de Europese Unie (EU) is bedoeld om boeren te ondersteunen en kwalitatieve voedselproductie te subsidiëren.

Dat doet het dus niet.

Het grootste deel van de veertig miljard euro die de EU jaarlijks besteedt aan het landbouwbeleid stimuleert milieuvervuiling en de industrialisering van de landbouw. Het meeste geld gaat naar de grote boerenbedrijven en de agro-industrie: zeventig procent van alle GLB-subsidies gaat naar slechts twintig procent van de boeren. Exporten, gesubsidiëerd door GLB geld, benadelen ontwikkelingslanden door lokale producenten weg te concurreren.

Doe mee!

Friends of the Earth Europe en Milieudefensie voeren campagne voor duurzame landbouw en voor gezond eten. Doe mee en breng deze boodschap over op politici, de agribusiness en supermarkten.

■ Wat zit er in ons vlees? De bioindustrie

Intensieve vlees- en pluimveeproductie is allesbehalve duurzaam. Grote industriële boerenbedrijven houden enorme aantallen dieren. Het overvloedige afval (dat nitraten en bacteriën bevat) vervuilt ons water. De intensieve veehouderij zorgt voor een enorme uitstoot die bijdraagt aan het broeikas-effect, aantasting van de ozonlaag en zure regen.

Intensieve vleesproductie is zeer inefficiënt. Voor elke kilo rundvlees is vijf kilo eiwitrijk veevoer nodig. Europa importeert jaarlijks 55 miljoen ton veevoer vanuit Brazilië, Thailand en andere zuidelijke landen en neemt hierdoor landbouwgrond in beslag die efficiënter gebruikt zou kunnen worden om het broodnodige voedsel voor menselijke consumptie te produceren. Het gebruik van antibiotica als groeibevorderaar in veevoer kan de effectiviteit van belangrijke medicijnen voor mensen verminderen. En zijn er de afgelopen jaren voedselschandalen geweest die niet te maken hadden met de bio-industrie? Het Europese Landbouw Beleid stimuleert intensieve productie door subsidiebedragen per rund te geven en door exportsubsidies te geven

voor varkens, runderen en pluimvee. Hoe meer runderen, hoe meer subsidie een boer ontvangt. Dit stimuleert boeren om hun productie te intensiveren. Deze betalingen zouden echter gekoppeld moeten worden aan de grootte van het bedrijf, om ervoor te zorgen dat de grond niet overbelast wordt met dierlijke mest. Gemengde bedrijven zouden moeten worden gestimuleerd. Levende dieren worden over de hele wereld vervoerd, wat voor veel dierenleed zorgt. Het EU-landbouwbeleid stimuleert dit zelfs door exportsubsidies toe te kennen aan het vervoer van levende dieren in plaats van overproductie te ontmoedigen.

■ Is fruit gezond? Smetteloos turbo fruit

Ongeveer de helft van alle groente en fruit dat in de winkels ligt, bevat pesticiden. Verse groente en fruit zijn onontbeerlijk voor een gezonde voeding, maar het zou een stuk gezonder zijn zonder deze pesticiden. Pesticiden kunnen namelijk gedragsstoringen, een verzwakt immuunsysteem, beschadigde hormoon-systemen en kanker als gevolg hebben.

De EU besteedt jaarlijks twee miljard euro om de productie van groente en fruit te

‘ondersteunen’. Waarom wordt dit geld niet gebruikt om het gebruik van pesticiden te minimaliseren en gezond eten te produceren? In plaats daarvan is de EU geobsedeerd met het standaardiseren van de fruitsector ten koste van lokale soorten. In Noord-Europa bestaan meer dan 2300 appelrassen. Hoeveel daarvan zien we in de winkel?

In 1990 werd een EU reglement ingevoerd dat appels met een diameter van 55 mm of minder, niet langer als appel verkocht mochten worden. Als gevolg hiervan worden er tonnen appels vernietigd en enorme hoeveelheden bestrijdingsmiddelen en kunstmest gebruikt om de opgeblazen turbo appels te produceren die de EU zo graag ziet.

In Frankrijk wordt EU- subsidie van 5.216 euro per hectare gebruikt om duizenden hectaren fruitboomgaarden te vernietigen. De EU claimt dat dit nodig is om ‘de kwaliteit van Franse producten te verhogen’ en ‘de totale fruit-productie te verlagen’.

■ Olijven: de vervuiler wordt betaald

Het produceren van olijven kan heel milieuvriendelijk, maar door het Europese landbouwbeleid worden olijfboeren juist beloond voor het intensiveren van de productie. Het intensief herplanten van olijfbomen vernietigt oude olijfboomgaarden met de bijbehorende biodiversiteit. De variëteit in traditionele olijfboomgaarden verdwijnt hierdoor en het overmatige gebruik van pesticiden is schadelijk voor insecten en daardoor voor de vogelstand.

Deze intensieve landbouwmethodes hebben een negatieve invloed op de biodiversiteit en zorgen voor bodemerosie. De bodem, kunst-

mest en bestrijdingsmiddelen spoelen vervolgens weg in het water en zorgen voor vervuiling. Intensivering leidt ook tot overmatig watergebruik in gebieden waar water al schaars is.

■ Ongezond beleid: Tabak

Van tabak kun je niet echt zeggen dat het voedszaam is, maar het gewas krijgt meer subsidie dan elk ander gewas in het GLB (bijna 7.000 euro per hectare!). Het grootste deel van de tabak, die overigens van lage kwaliteit is, wordt naar landen buiten de EU geëxporteerd. Ondertussen wordt er

binnen de EU steeds meer geld geïnvesteerd om mensen aan te moedigen te stoppen met roken. Serieuze milieuschade die de verbouwing van tabak met zich meebrengt, zijn onder meer ontbossing, erosie en verwoestijning en de enorme hoeveelheid pesticiden die worden gebruikt.

■ Hoe het voedsel- en landbouwbeleid moet veranderen

Milieu voorwaarden voor alle GLB-betalingen

GLB-subsidies zouden afhankelijk moeten zijn van de milieuprestaties van de boeren. Een basis-toeslag voor alle duurzame boerenbedrijven zou de huidige betalingen per hectare en per stuk vee moeten vervangen.

Stimuleren van regionalisering in plaats van globalisering

Het nieuwe Europese landbouwbeleid zou niet langer de verovering van de wereldmarkt moeten subsidiëren, maar prioriteit moeten geven aan lokaliseren en regionalisering van productie en consumptie. Exportsubsidies moeten worden afgeschaft.

Meer geld voor plattelandontwikkeling

Een groter deel van de GLB subsidies zou moeten gaan naar stimulering van plattelandontwikkeling. Dit betekent steun voor biologische boeren, behoud van natuur en biodiversiteit en het stimuleren van lokale variëteiten.

Prioriteit voor kleine en duurzame boerenbedrijven

EU ondersteuning aan grote boerenbedrijven moet drastisch omlaag ten gunste van kleinere en duurzame boerenbedrijven.

Groene belastinghervorming

Een groene belastinghervorming zou een deel van de belastingdruk op arbeid weg moeten nemen en belasting invoeren (eko-tax) op kunstmest en bestrijdingsmiddelen.

Inperking van de macht van voedsel- en agro-industrie

De huidige voedselketen wordt gedomineerd door een klein aantal supermarkten en de agro-voedselindustrie. Het gevolg hiervan is dat consumenten steeds vaker gestandaardiseerde producten kopen die over de hele wereld heen vervoerd worden ten koste van lokale diversiteit en lokale boeren. De macht van deze bedrijven moet worden ingedamd en bedrijven moeten verantwoording afleggen over milieu- en sociale prestaties.

■ Je bent wat je eet

Het doel van biologisch boeren is om landbouwsystemen te creëren die milieuvriendelijk en rendabel zijn. Dat is beter voor het milieu, beter voor de dieren én beter voor U.

Er wordt daarbij zoveel mogelijk gebruik gemaakt van ecosystemen en hernieuwbare bronnen afkomstig uit het boerenbedrijf zelf of uit de regio. Het gebruik van chemisch synthetische bestrijdingsmiddelen is verboden. Op biologische boerenbedrijven is vaak meer biodiversiteit dan op conventionele bedrijven.

Het ondersteunen van lokale productie en boerenmarkten versterkt de band tussen consumenten, voedsel en boeren. Boerenmarkten stimuleren het contact tussen boer en consument. Lokale productie en distributie stimuleert biodiversiteit in de landbouw, vermindert energievretend transport en versterkt de lokale economie. Regionalisering van de voedselketen brengt de macht terug in handen van de boeren en consumenten.

Dus koop lokale, duurzaam geproduceerde, biologische en seizoensproducten.

■ Ook ú kunt er iets aan doen

Ondersteun lokale boerenmarkten, koop lokaal geproduceerd biologisch eten en eet eens wat minder vlees. Zo helpt u mee aan de ontwikkeling van een gezonde landbouw en aan een groener platteland.

Vertel uw supermarkt dat u biologische producten wilt met een eerlijke prijs voor zowel uzelf als de boeren. Zeg ook dat u lokale producten van boeren uit de buurt wilt kopen.

Bezoek onze website en doe mee met onze acties om politici en supermarkten te laten weten wat u denkt. Doe mee met de lokale Milieudefensiegroep bij u in de buurt en word onderdeel van een beweging die voor diversiteit, smaak en gezondheid op uw bord zorgt

Friends of the Earth Europe

29 Rue Blanche
Brussels B-1060
Belgium
tel.: +32 - 25420180
fax: +32 - 2537 5596
info@foeeurope.org
www.foeeurope.org
www.choosefoodchoosefarming.org

Milieudefensie

Postbus 19199
1000 GD Amsterdam
tel.: +31 - 6262 620
service@milieudefensie.nl
www.milieudefensie.nl

Deze campagne wordt mede mogelijk gemaakt door de Europese Unie, DG Milieu.